

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Volvminibvs Comprehensvs

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Scientia media etiam favere videtur ac sternere vial alteri errori, quo Semipelagiani asserebant, prædestinationem ad gratiam fieri ex prævisione meritorum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

cundam partem. Gracia coëfficiens, seu concursus simultaneus ordinis supernaturalis est in differens, & modo indifferenti oblatus voluntati, & ab illa determinabilis, quantum ad speciem actus, ut docent Assertores scientia media: Sed concursus indifferentis & determinabilis à voluntate humana non potest causare ejus determinationem, sed potius ab ea determinatur: Ergo determinatio voluntatis ad credendum non potest prævideri à Deo per scientiam medium ut causata ab illo per gratiam coëfficiens.

131. Ex his impugnata manet communis responso Adversiorum, qui dicunt talem determinationem procedere à libero arbitrio non nude & solitariè sumptu, sed sub ipso auxilio gratia constituta: Cum enim, ut jam ostendimus, neque gratia moraliter excitans, neque gratia coëfficiens, quas illi tantum admittunt, talem determinationem causare possint; sed potius ab ipsa voluntate determinantur, & applicentur ad agendum; perinde est dicere, quod talis determinatio procedat à solo libero arbitrio, ac à libero arbitrio sub tali auxilio gratia constituta, illique associata. Sicut quia albedo in manu non est causa, nec principium caloris, impertinens omnino esset afferre, illam non procedere quidem à manu nude & solitariè sumptu, sed potius à manu ut albedine effecta, & illa informata.

132. Addo, quod Semipelagiani olim non negabant, consensum & determinationem voluntatis ad actus supernaturales procedere à libero arbitrio sub adjutorio gratiae constituta, sed solum ab ipso gratia auxilio, ut constat ex Epistola D. Prosperti saepissime citata circa ejus finem, ubi dicit: *Par omnium inventur bona sententia, quæ prædestinationem Dei secundum præscientiam receperunt; ut ob hoc Deus alios vasa honoris, alios consumeliascerit, quia finem unius iusque prævideret, & sub ipso gratia adjutorio, in qua futura esse voluntate & actione prescribet. Ecce voluntatem, seu voluntatis determinationem & consensum prævidit non sine auxilio Dei, sed sub ipso gratia adjutorio positum à Semipelagianis, ut recte notavit Joannes à S. Thoma, tomo I. in I. p. disp. 20. art. 4.*

133. Nec valeret quod ait P. Annatus in libro de scientia media, hic appellari fidem Ioannum à S. Thoma, quod dictum putet de Semipelagianis, que Prosper Catholicus Scriptoribus attribuit, Ambrosium, Hieronymum, & alios SS. Patres videntur inveniens, quod Semipelagianos palliat. Non valeret, inquam, ut enim teat ait Baronius libro lèpè citato, de libertate humana, & gratia divina: *Illa reprehensione Ioannis à S. Thoma, graviori reprehensione digna est: nam Massiliensis hoc maximè nomine Augustinum arguebat, quod in hæc de gratia & libero arbitrio controversijs, antiquorum Patrum vestigia deseruerit, quibus ipsi mordaciter adhuc erant: ac proinde parem illam unam sententiam, quæ prædestinationem Dei secundum præscientiam recipitur, sibi ex Patriis vindicatam jactasse, & adversam Augustino, quem ab illis dissentire dicebant.*

134. Falsum est etiam quod Hieronymus & Ambrosius prædestinationem secundum præscientiam meritorum admiserint. Imo potius Pelagiani illos SS. Patres, ut libertatis destructores, & cum Manichæis sentientes, calumniabantur, ut de se refert D. Hieronymus in Epistola ad Ctesiphontem, versiculo: *Quod autem sursum deorum jacant liberum arbitrium a nobis auferri, & de S. Ambroso D. Augustinus libro I. contra*

A Julian. cap. 4 his verbis: *Quid nomen dilaniare videris meum, & Ambrosium faci, tacito eis nominis, Manichæum?* Non ergo Joannes à S. Thoma, sed Franciscus Annatus illos sanctos Patres eodem, quo Semipelagianos, pallio tegit, dum cœsauit lementiam docevit prædestinationem ex prævisis meritis fieri: nam ut ait Prosper initio eiusdem Epistola Massiliensem doctrinam refens: *Hac ipsorum definitio ac profibio est. Omne quidem hominem in Adam peccante peccasse. & neminem per operam sua, sed per Dei gratiam regenerationem salvari... Qui autem creditur sunt, quive in ea fide, quæ deinceps per Dei gratiam sui iuranda, mansuri sunt, præfuisse ante mundi constitutionem Deum, & eos prædicti finaliter in regnum suum, quos gratia vocatos, dignos futuræ sæculacione, & hanc vitam boni fine excessuros esse præsuerit.*

S. II.

Scientia media etiam favere videtur, ac sternet viam alteri errori, quod Semipelagiani asserterant, prædestinationem ad gratiam fieri ex prævisione meritorum.

Probatur breviter: Prædestinatione non solum ad gloriam, sed etiam ad gratiam fit ex prævisione metitis, si Deus in signo rationis antecedente decrevit, quod eligit & prædestinat homines ad gratiam, prævidet merita ipsorum futura: Atqui datà scientiâ mediâ Deus illa prævideretur in signo antecedente decrevit prædestinatione ad gratiam: Ergo si de ut scientia media, prædestinatione non solum ad gloriam, sed etiam ad gratiam fit ex prævisis meritis. Major videtur manifesta, Tum quia, cum inter actus divinos non detur alia prioritas, quam dependetia se tenentis ex parte objectorum, si præscientia meritorum sit prior in mente divina prædestinatione ad gratiam, evidens est, quod illa pendet à tali præscientia; ac proinde quod Deus non prædestinat ad gratiam, nisi ex prævisione meritorum. Tum etiam, Quia si Deus in aliquo signo rationis, priusquam eligat hominem ad gratiam, video illius merita futura, non potest non moveri intentus illorum ad dandam illi gratiam. Unde hæc ratione probant Adversarij, prædestinationem ad gloriam fieri ex prævisis meritis: quia scilicet ante decrevit electionis ad gloriam Deus per scientiam medium prævideret merita hominum sub conditione futura. Minor vero probatur ex ipsi principiis Adversarij. Nam in quoquaque signo rationis aliquid videtur est, in eo Deus illud prævidet propriæ infinitam virtutem sui intellectus: Sed in signo rationis antecedente electionem Petri ad gratiam, altera istatum contradicitur, Petrus merbitur, Petrus non merbitur, est determinata vera, scilicet ista, Petrus merbitur, ex suppositione quod in tempore debeat elicere actus meritorios: Ergo in signo rationis antecedente electionem Petri ad gratiam, Deus prævidet ejus opera meritoria.

Eadem ratione probari potest, ex scientia media sequi Christum ex prævisis meritis fusse prædestinationem ad filiationem naturalem, si ut sit Filius Dei in virtute, ut loquitur D. Paulus ad Romanos I. Consequens est falsum & erroneum: ut enim docet Augustinus de prædestinat. Sancti cap. 15. nullibi magis splendescit gratuita prædestination, quam in prædestinatione Christi, quæ publica

sublimatus est ad talē dignitatem, & electus ad filiationem naturalem: Quod eius bonum (inquit) quæcumque præficit? quid ergo ante? quid credid? quid petiv? ut ad hanc ineffabilem excellētiam pervenire? Ergo &c. Sequela autem Majoris probatur ratione jam adducta. In signo rationis antecedente decreto prædestinationis Christi una ex his propositionibus contradicuntur, Christus meruit, Christus non meruit, et determinatē vera: scilicet ista, Christus meruit: Ego in illo signo rationis Deus cognoscit talē veritatem, & ipsa merita Christi tutu-raz ac poniō non potest non moveri intuitu-
lorum ad ipsum prædestinandum. Unde olim Ariani tam præcipientia uī sunt ad suū errorem comprobantur, ut constat ex Epistola Alexandrii Episcopi Alexandrii ad alterum Alexandriū Episcopum Constantinopolitanum, que habet uincula concilij Nicentii tomō I. Conciliorū. Contendentes enim Christum non esse Filium Dei per naturam, sed solum per gratiam, et cūm fuisse ad eam dignitatem & excellentiam: cum illis obsecraret, unde esset quod sanctus Petrus aut Paulus non facti similiuerer facili filiū Dei, re-
currebant ad præcipientiam boni uīliberis arbitrii futuri. Tunc (inquit Alexander) omne xutā
tige Deum patitur ac reverenter, aut: Deum cum pra-
fessione & praenitione prænovidet nequit ipsū a-
ffirmatum, idcirco ex omnibus elegit &c. Quare
doctissimus Galpat Ram, primarius Moderator Academiz Olenis relect. 3. de scientia conditionatorum, concl. 5. refert, primum scientia media inventum ad Ariannos, & ad Origenem lib. 3. Periachon cap. 1. & 2. licet ibi non ita clare eam expreflexit Origenes, sicut postea Mal-
fillensis, & Faustus, qui in hac assertione perpetuus fuit, Nisi præscientia exploravir, prædestinatio-
nibz dicitur.

§. III,

*Scientia media tollit à Deo rationem primi
causa.*

¶ Parte hoc inconveniens supra dictis: ut enim articulo præcedenti ostendimus, Deus non potest esse prima causa futuritionis conditionatorum contingentium, & ordinis ad existentiam sub conditione habendam, qui in ea includitur, & per quem futura conditionata à me-
ritè possibilibus distinguuntur, nisi mediante aliquo decreto subjectivè absoluto, & objectivè conditionato, quo voluntas divina determinat illud esse, si ponetur aliqua conditio: At-
quisientia media talia decreta excludit: Er-
gationem primi causa à Deo tollit.

¶ Neque hoc inconveniens effugunt Adver-
ſarij, agnoscendo dependentiam conditionatorū à decreto futuro & ponendo, si ponetur condi-
tio. Licet enim existentia rei conditionata fu-
ture non sit præsens futuritionis tempore, ordo
tamen ad illam præsens est, ut docet D. Tho-
mas quart. 12. de verit. art. 10. ad 2. & cauſa se-
conde inclinationem & ordinationem de facto
habent ad causandum effectum, qui est condi-
tionate futurus. Item veritas objectiva de tali
futuro præsens est futuritionis tempore; nec
manet sulphur, & à conditione pendens, sicut
ipsa futurio: unde cum talis ordo ad existen-
tiā & veritas illa objectiva, qua non est natu-
ralis & necessaria, sed libera & contingens, exi-

A gant aliquam causam actualem & præsentem, non potest salvari in Deo ratio primæ causæ, nisi in illo admittatur decretum aliquod condicio-
natum, actuale & exercitum, nec sufficit futurū, se ponendum, si ponetur conditio.

Addo quod, cum decretum illud conditiona-
tē futurū & ponendum, si ponetur conditio,
ad quod recurrunt Adversarij, non sit prædeter-
minans, sed purè indistens, & à voluntate cro-
ta determinabile, quantum ad speciem actus;
determinata futurito rerum contingentium &
actuum nostrorum liberorū in illud, ut in primā
causalā reduci nequit: nam ut ait D. Thomas 3.
cōcō Gent. cap. 2. Quod indifferenter se habet
ad multa, nō magis unum operatur, quam aliud.

Addo etiam, quod cum juxta Adversarios con-
cursus creatus determinet divinum, & determi-
nans prioritate saltem naturæ debeat præcedere
determinabile, concursus creatus aliquo modo
præcedit divinum, & consequenter illius causalitatem
sub aliqua ratione subterfugit; prius e-
nim non dependet à posteriori tanquam à cauſa.

Infra etiam ostendemus, scientiam medium
eximere à divina causalitate determinationem
voluntatis humanae, qua est aliqua entitas, vel
saltem modus & formalitas entis: Sed causalitatis
causa primæ debet esse universalissima, & se
extendere ad omne ens & modum, aut formaliter
entis, ut docet D. Thomas 1. Per hērm.
lect. 14. ubi ait: Voluntas divina est causa quadam
profundis totum ens, & omnes eius differentias. Et D.
Augustinus 1. Confess. cap. 6. ubi docet supremū
Dei in res omnes dominum ex eo fluere, quod
nō quædam earum fundum, id est ultimum essentia-
gradum effector sit: Ergo scientia media tollit à
Deo rationem primæ causæ.

§. IV.

*Scientia media tollit à Deo rationem primi
liberi.*

D Probatur primo: Primum liberum debet

esse cauſa non solum remota, & mediata, sed
etiam proxima & imediata totius libertatis crea-
tæ & participatæ; sicut primum ens debet im-
mediate cauſare & efficere omnem entitatem &
existentiam creatam & participatam a rebus; pri-
mum enim in quolibet genere debet esse causa
cæterorum: At scientia media subtrahit à Deo
rationē causa proxima & imediata respectu li-
beræ determinationis nostræ voluntatis, qua est
aliqua libertas creata & participata; implicat e-
nīm liberam determinationem nostræ voluntati-
s causari à decreto indifferenti & determinabi-
li à voluntate creata, quantum ad speciem actus,
quale admittunt Afferentes scientia media: Er-
go illa tollit à Deo rationem primi liberi.

Probatur secundū: Primum liberum debet
esse primum eligens & primum determinans; el-
ligere enim & determinare est proprius actus
libertatis: At scientia media tollit à Deo ratio-
nem primi eligentis & primi determinantis; cum
supponat electionem & determinationem vo-
luntatis humanae conditionata futuram ante o-
mnem electionem, seu ante omne decretum a-
ctuale & exercitum voluntatis divinæ: Ergo sci-
entia media tollit à Deo rationem primi liberi.

Confirmatur: Illa causa prius eligit & prius
determinat, qua per se primū attingit in effe-
ctu aliquam rationem priorem & nobiliorem

illā,